

LIPPERKERKSTRAAT

Vroegere kerkweg van het erve "De Lipper"

De Lipperkerkstraat, bijna twee kilometer lang, was aanvankelijk een voetpad van het oude erve Lipper in de Oost-Esmarke over de Oliemolenes heen naar de van oorsprong Romaanse kerk op de Oude Markt. Deze was toegewijd aan St. Jacobus de Meerdere, patroon van de stad. De Lipper behoorde lang tot de Commanderie Steinfurt, een religieuze broederschap van Johanniter ridders, die rond Enschede verschillende boerenerven bezaten. De inkomsten kwamen ten goede aan armen en zieken.

De monumentale St. Jacobus, na de overname door de protestanten gewoonlijk Grote Kerk genoemd, was eeuwen lang de enige kerk in het kerspel, waartoe behalve Enschede en de Esmarke, Lonneker, Usselo, Twekkelo, Driene en Boekelo behoorden. Vanuit de buurtschappen liepen voetpaden naar de kerk. Voor de bewoners van veraf gelegen boerderijen was de kerkgang, vooral in een strenge winter en bij storm en regen een zware opgave. Sommigen hadden meer dan een uur te gaan. Zij ook om anderen te kun-nieuwtjes uit te wisselen. weinig vertier.

Begin vorige eeuw woon-
maar 2600 mensen. De

*Straatnaam
als spiegel
van historie*

namen het voor lief,
nen ontmoeten en
In de buurtschap was

opkomst, hoewel het stadsbeeld nog niet door hoge fabriekspijpen werd beheerst. De grijze toren van de Grote Kerk bepaalde het silhouet. Niet lang daarna werden de eerste stoomfabrieken gebouwd en begon zich een belangrijke industriestad te ontwikkelen. Er kwam welvaart, maar er bleef ook armoede. Naast nieuwe villawijken bleven er achterbuurten zoals de Lipperskrim bij de Lipperkerkstraat.

den in Enschede nog
textielindustrie was in

Overigens ontwikkelde zich de straat tot een aantrekkelijke woonbuurt met een goede sfeer. De Lipper, in 1834 eigendom geworden van de boer, moest herhaaldelijk grond afstaan voor de bouw van woningen. Dit leidde in de jaren twintig van deze eeuw tot het einde. Op een deel van het erf werd de nieuwe Joodse begraafplaats aangelegd.

De Lipperkerkstraat met een veelheid aan bouwstijlen bleef het eigen karakter behouden. De huizen werden dicht naast elkaar en direct aan de straat gebouwd met vaak diepe achtertuinen, waar verschillende bedrijfjes ontstonden. De saamhorigheid onder de gemengde bevolking is vaak geroemd. Straatfeestjes en uitstapjes voor de schooljeugd waren zeer in trek. Na een periode van neergang is een opleving gevolgd. Bouw en vernieuwing van huizen trekken weer jonge gezinnen aan.

Leo Nijkamp

Een prent uit 1858 toont het silhouet van Enschede, gezien vanaf de oostzijde van de Oliemolenes, waar het Lipperkerkpad over het boerenland liep